

T.C.
UYU MAZLIK MAHKEMES

ESAS NO : 2021/280
KARAR NO : 2021/273
KARAR TR : 03/05/2021

ÖZET: Karayolunda meydana gelen trafik kazasında sigortalı aracın u radı ı hasar bedelini ödeyen sigorta irketinin, zararın idarece giderilmesi istemiyle açtı ı davanın, 2918 sayılı Kanun'un 19/01/2011 tarihinde yürürlü e giren 110. maddesi gözetildi inde, ADL YARGI YER NDE görülmesi gerekti i hk.

K A R A R

Davacı : Eureka Sigorta A. . Genel Müdürlü ü
Vekilleri : Av. Y. R.
Davalı : Ankara Büyük ehir Belediye Ba kanlı ı
Vekili : Av. G. K.

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, müvekkili irketin sigortaladı ı 06 ... 6994 plakalı aracın, 03/07/2017 tarihinde sürücüsünün sevk ve idaresinde Ankara/Çankaya/Hitit Bulvarı üzerinde seyir halinde iken, Ankara Büyük ehir Belediyesi tarafından yolda yama yapmak için kazılıp kapatılmayan çukura dü erek trafik kazası meydana geldi ini, aracın hasara u radı ını, kaza tespit tutana nda "... kazadan yolun yapım, bakım ve onarımından sorumlu olan kurulu un 2918 sayılı KTK'nun 13. maddesi gere i kural ihlalinin görülece i, 06 BC 6994 plakalı aracın kural ihlali görülmedi i"nin tespit edildi ini, ekspertiz raporu sonucu ilgililere 6.452 TL ödeme yapıldı ını, halefiyet ilkesi gere i davalı idareye rücu mektubu gönderildi ini ancak idarece ödeme yapılmadı ını, kazanın olu masında davalı idarenin hizmet kusurunun bulundu unu ifade ederek; ilgililere yapılan 6.452 TL tutarındaki ödemenin 29/09/2017 tarihinden itibaren avans faizi ile birlikte davalı idareden tahsili istemiyle adli yargı yerinde dava açmı tır.

II. UYU MAZLI A L K NBA VURU SÜREC

A. Adli Yargıda

2. Ankara 11. Asliye Hukuk Mahkemesinin 21/11/2018 tarihli ve E.2018/350, K.2018/549 sayılı dosyasında, uyu mazlı ın çözümünde idari yargının görevli, mahkemelerinin görevli olmadığı gerekçesiyle davanın usülden reddine karar verilmi tir. Kararın ilgili kısmı öyledir:

*" Dava, sigortalya ödenen /arar miktarının rücuen tazminine ili kindir.
Davacı tarafça iddia edilen kusurun, idarenin yol yapımı ile ilgili hizmetine ili kin oldu u, i bu davada 2577 sayılı YUK'un 2/1-b maddesinde belirtilen hizmet kusurundan*

kaynaklanan tam yargı davası niteli inde olup, davanın görülmesi ve çözümünün idare hukuku esaslarına göre yapılaca ı belirtilmi oldu undan, mahkememizin görevsizli i nedeniyle davanın usulden reddine karar verilmesi gerekmi tir."

3. Bu karara kar ı istinaf yoluna ba vurulması üzerine Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 21. Hukuk Dairesinin 24/10/2019 tarihli ve E.2019/495, K.2019/1277 sayılı dosyasında, davacı vekilinin istinaf ba vurusunun HMK'nın 353/(1)-b.1 maddesi gere ince esastan reddine kesin olarak karar verilmi ve görevsizlik kararı kesinle mi tir.

4. Davacı vekili bu kez, aynı istemle idari yargı yerinde dava açmı tir.

B. dari Yargıda

5. **Ankara 8. dare Mahkemesinin 12/02/2021 tarihli ve E.2019/2300 sayılı dosyasında**, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 2., 10., 110. ve geçici 21. maddesi hükmüne, ayrıca 2918 sayılı Kanun'un 110. maddesinin birinci fıkrasının iptali istemiyle Bursa 3. Asliye Hukuk Mahkemesi ve Batman 2. Asliye Hukuk Mahkemesince yapılan itiraz ba vuruları üzerine konuyu inceleyen Anayasa Mahkemesinin, anılan kuralı Anayasa'ya aykırı görmeyerek iptal istemini oy birli iyle reddetti i 26/12/2013 tarihli ve E.2013/68, K.2013/165 sayılı kararına yer verildikten sonra; davanın adli yargının görev alanına girdi i gerekçesiyle, Mahkemelerinin görevsizli ine, 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca, görevli yargı merciinin belirlenmesi için, Ankara 11. Asliye Hukuk Mahkemesinin dosyası da temin edilerek, Uyu mazlık Mahkemesine ba vurulmasına, dosya incelemesinin Uyu mazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar verilmi tir. Kararın ilgili kısmı öyledir:

"Bu durumda, 2918 sayılı Yasanın 19/01/2011 tarihinde yürürlü e giren 110.maddesi ile Anayasa Mahkemesi'nin i aret edilen kararı gözetildi inde, bahsi geçen Kanun maddesinin karayollarında, can ve mal güvenli i yönünden trafik düzeninin sa lanarak trafik güvenli ini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri kapsadı ı ve Kanunun, trafikle ilgili kuralları, artları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kurulu ları ve bunların görev yetki ve sonuçları ile çalı ma usullerini kapsadı ı, dolayısıyla olu an trafik kazası nedeniyle açılacak sorumluluk davalarının görüm ve çözümünde adli yargının görevli oldu u; meydana gelen zararın tazmini istemiyle açılan bu davanın da adli yargı yerinde çözümlenmesi gerekti i sonucuna varılmı tir.

Nitekim; Uyu mazlık Mahkemesinin 27/04/2020 tarih ve E:2020/266. K;2020/270 sayılı kararı da emsal niteliktedir."

III. LG L HUKUK

A. Mevzuat

6. 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 1. maddesinde, Kanun'un amacının karayollarında can ve mal güvenli i yönünden trafik düzenini sa layacak ve trafik güvenli ini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri belirlemek oldu u; "Kapsam" ba lıklı 2. maddesinde, bu Kanun'un trafikle ilgili kuralları, artları, hak ve yükümlülükleri bunların uygulamasını ve denetlenmesini ilgili kurulu ları ve bunların görev, yetki ve sorumluluk, çalı ma usulleri ile di er hükümleri kapsadı ı ve bu kanunun karayollarında uygulanaca ı belirtilmi tir.

7. 2918 sayılı Kanun'un 10. maddesinde, yapım ve bakımdan sorumlu oldu u yolları trafik düzeni ve güvenli ini sa layacak durumda bulundurmanın, gerekli görülen kav aklara ve yerlere trafik ı klı i aretleri, i aret levhaları koymak ve yer i aretlemeleri yapmanın Belediye Trafik birimlerinin görev ve yetkileri arasında oldu u ifade edilmi tir.

8. 2918 sayılı Kanun'un "Karayolu trafik güvenli i" ba lıklı 13.maddesinde de, karayolunun yapımı, bakımı, i letilmesi ile görevli ve sorumlu bütün kurulu ların, karayolu yapısını, trafik güvenli ini sa layacak durumda bulundurmakla yükümlü oldukları belirtilmi tir.

9. 2918 sayılı Kanun'un 19/01/2011 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlü e giren 6099 sayılı Kanun'un 14. maddesiyle de i ik 110. maddesi öyledir:

" leteni veya sahibi Devlet ve di er kamu kurulu ları olan araçların sebebiyet verdi i zararlara ili kin olanları dahil, bu Kanundan do an sorumluluk davaları, adli yargıda görülür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fıkra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır.

Motorlu araç kazalarından dolayı hukuki sorumlulu a ili kin davalar, sigortacının merkez veya ubesinin veya sigorta sözleşmesini yapan acentenin bulundu u yer mahkemelerinden birinde açılabilce i gibi kazanın vuku buldu u yer mahkemesinde de açılabilir"

10. 2918 sayılı Kanun'un Geçici 21. maddesi öyledir:

"Bu Kanununun 110 uncu maddesinin birinci fıkrasının göreve ili kin hükmü, yürürlü e girdi i tarihten önce idari yargıda ve Askeri Yüksek dare Mahkemesinde açılmı bulunan davalara uygulanmaz"

B. Yargı Kararları

11. Anayasa Mahkemesinin 26/12/2013 tarihli ve E.2013/68, K.2013/165 sayılı (R.G. 27.3.2014, Sayı: 28954, s.136-147) kararının ilgili kısmı öyledir:

"... Anayasa Mahkemesi'nin daha önceki kimi kararlarında da belirtildi i üzere, tarihsel geli ime paralel olarak Anayasa'da adli ve idari yargı ayırımına gidilmemi ve idari uyu mazlıkların çözümünde idare ve vergi mahkemeleriyle Danı tay yetkili kılınmı tir. Bu nedenle, genel olarak idare hukuku alanına giren konularda idari yargı, özel hukuk alanına giren konularda adli yargı görevli olacaktır. Bu durumda, idari yargının görev alanına giren bir uyu mazlı n çözümünde adli yargının görevlendirilmesi konusunda kanun koyucunun mutlak bir takdir yetkisinin bulundu unu söylemek olanaklı de ildir. Ancak, idari yargının denetimine ba lı olması gereken idari bir uyu mazlı n çözümü, haklı neden ve kamu yararının bulunması halinde kanun koyucu tarafından adli yargıya bırakılabilir. tiraz konusu kural, trafik kazasında zarar görenin asker ki i ya da memur olmasına, aracın askeri hizmete ili kin olmasına veya olayın hemzemin geçitte meydana gelmesi durumlarına göre farklı yargı kollarında görülmekte olan 2918 sayılı Kanun'dan kaynaklanan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görülece ini öngörmektedir. tiraz konusu düzenlemenin gerekçesinde de ifade edildi i gibi, askeri idari yargı, idari yargı veya adli yargı kolları arasında uygulamada var olan yargı yolu belirsizli i giderilerek söz konusu davalarla ilgili olarak yeknesak bir usul belirlenmektedir. Aynı tür davaların aynı yargı yolunda çözümlenmesi sa lanarak davaların görülmesi ve çözümlenmesinin hızlandırıldı ı, bu suretle kısa sürede sonuç alınmasının olanaklı kılındı ı ve bunun söz konusu davaların adli yargıda görülece i yolunda getirilen düzenlemenin kamu yararına yönelik oldu u

anlaılmaktadır. Öte yandan, 2918 sayılı Kanun'da tanımlanan Karayolu eridi üzerindeki araç trafi inden kaynaklanan sorumlulukların, özel hukuk alanına girdi i konusunda bir tartışma bulunmamaktadır. dare tarafından kamu gücünden kaynaklanan bir yetkinin kullanılması söz konusu olmadı ı gibi, aynı karayolu üzerinde aynı seyir çizgisinde hareket eden, bu nedenle aynı tür risk üreten araçlar arasında özel-kamu ayırımı yapılmasını gerektiren bir neden de yoktur. Açıklanan nedenlerle, itiraz konusu kural Anayasa'nın 2.,125. ve 155. maddelerine aykırı de ildir. tirazın reddi gerekir..."

IV. NCELEME VE GEREKÇE

A. İlk nceleme

12. Uyu mazlık Mahkemesinin Celal Mümtaz AKINCI'nın ba kanlı ında, Üyeler ükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 03/05/2021 tarihli toplantısında; dosya üzerinde 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, dare Mahkemesince, Kanun'un 19. maddesine göre ba vuruda bulunulmu oldu u, idari yargı dosyası örne inin Mahkemece, ekinde adli yargı dosyasının örne i ile birlikte Uyu mazlık Mahkemesine gönderildi i ve usule ili kin herhangi bir noksanlık bulunmadı ı anla ıldı ından, görev uyu mazlı ının esasının incelenmesine oy birli i ile karar verildi.

B. Esasın ncelenmesi

13. Raportör-Hâkim Ta kın ÇEL K'in, davanın çözümünde adli yargının görevli oldu u yolundaki raporu ile Raportör-Hakim Mevlüt DÖNERTA 'ın sözlü açıklamaları ve dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Ba savcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil brahim Ç FTÇ 'nin davada adli yargının, Danı tay Savcısı Yakup BAL'ın ise idari yargının görevli oldu u yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gere i görü ülüp dü ünüldü:

14. Dava, davacı irketin sigortalamı oldu u aracın kaza yapmasında davalı idarenin kusuru bulundu undan bahisle, sigortalıya ödenen tazminatın, faiziyle birlikte, davalı idareden rücuen tazmini istemiyle açılmış tır.

15. 2918 sayılı Kanun'un 110. maddesinin birinci fıkrasının iptali istemiyle Bursa 3. Asliye Hukuk Mahkemesi ve Batman 2. Asliye Hukuk Mahkemesince yapılan itiraz ba vuruları üzerine konuyu inceleyen Anayasa Mahkemesi, *11.paragrafta* belirtilen gerekçesi ile anılan kuralı Anayasa'ya aykırı görmemi ve iptal istemini oy birli iyle reddetmi tir.

16. Anayasa'nın 158. maddesinin son fıkrasında "*Di er mahkemelerle, Anayasa Mahkemesi arasındaki görev uyu mazlıklarında, Anayasa Mahkemesi'nin kararı esas alınır.*" denilmektedir. Anayasa Mahkemesinin yukarıda gerekçesine yer verilen kararı, kanun koyucunun idari yargının görevine giren bir konuyu adli yargının görevine verebilece ine, dolayısıyla 2918 sayılı Kanun'un 110. maddesinin birinci fıkrası ile öngörülen, bu Kanun'dan do an tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görülmesi düzenlemesinin Anayasa'ya aykırı bulunmadı ına dair olup, esas itibariyle görev konusunda verilmi bir karardır ve Anayasa'nın 158. maddesi uyarınca, ba ta Uyu mazlık Mahkemesi olmak üzere di er yargı organları bakımından da uyulması zorunlu bir karar mesabesinde dir.

17. Bu durumda, 2918 sayılı Kanun'un 19/01/2011 tarihinde yürürlü e giren 110. maddesi ile Anayasa Mahkemesinin i aret edilen kararı gözetildi inde, bahsi geçen Kanun maddesinin karayollarında, can ve mal güvenli i yönünden trafik düzeninin sa lanarak trafik güvenli ini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri kapsadı ı ve Kanun'un, trafikle ilgili kuralları, artları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kurulu ları ve bunların görev yetki ve sorumlulukları ile, çalı ma usullerini kapsadı ı, dolayısıyla olu an trafik kazası nedeniyle açılacak sorumluluk davalarının görüm ve çözümünde adli yargının görevli oldu u; meydana gelen zararın tazmini istemiyle açılan bu davanın da adli yargı yerinde çözümlenmesi gerekti i sonucuna varılmı tır.

18. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak; Ankara 8. dare Mahkemesinin ba vurusunun kabulü ile Ankara 11. Asliye Hukuk Mahkemesinin 21/11/2018 tarihli ve E.2018/350, K.2018/549 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmi tir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADL YARGININ GÖREVL OLDU UNA,

B. Ankara 8. dare Mahkemesinin BA VURUSUNUN KABULÜ ile Ankara 11. Asliye Hukuk Mahkemesinin 21/11/2018 tarihli ve E.2018/350, K.2018/549 sayılı GÖREVS ZL K KARARININ KALDIRILMASINA,

03/05/2021 tarihinde, Üye Ahmet ARSLAN'ın KAR I OYU ve OY ÇOKLU U LE KES N OLARAK karar verildi.

Ba kan
Celal Mümtaz
AKINCI

Üye
ükürü
BOZER

Üye
Mehmet
AKSU

Üye
Biol
SONER

Üye
Aydemir
TUNÇ

Üye
Nurdane
TOPUZ

Üye
Ahmet
ARSLAN

K A R A R

darenin kendi kurulu kanununda belirlenen ve 2918 sayılı Kanun'da tekrarlanan görevlerinden, yani; yol yapım, bakım, işletme, trafik güvenliğini sağlamak amacıyla yürütülen kamu hizmetlerinden kaynaklanan hukuki sorumluluğunun idare hukuku ilke ve kurallarına göre belirlenmesi; uyuşmazlığın, özel hukuktaki araç işletmenin hukuki sorumluluğundan değil, davalı idare tarafından görevlerinin tam ve eksiksiz yerine getirilmediği, dolayısıyla yürütülen hizmetlerin kusurlu işletildiği, meydana gelen zararda hizmet kusuru bulunduğu iddiasından kaynaklanması karârında uyuşmazlığın çözümünün idari yargının görevinde bulunduğu sonucuna ulaşıldığından, uyuşmazlığın çözümünde adli yargıyı görevli kabul eden çoğunluğun kararına katılmıyorum. 03/05/2021

ÜYE

Ahmet ARSLAN